

Het advies van de ASD.

Aan het college van burgemeester en wethouders van Lansingerland

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Ons kenmerk: ASD17.B.007

Lansingerland, 21 maart 2017

Geacht college,

Conform artikel 3:8 van de Verordening Sociaal Domein 2017 van de gemeente Lansingerland maakt de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) gebruik van de mogelijkheid om een ongevraagd advies uit te brengen over de ongerustheid bij ouders omtrent kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubberkorrels. In ons advies verwijzen wij naar het voorzorgsprincipe. Dit is een moreel en politiek principe dat stelt dat als een ingreep of een beleidsmaatregel ernstige of onomkeerbare schade kan veroorzaken aan de samenleving of het milieu, de bewijslast ligt bij de voorstanders van de ingreep of de maatregel als er geen wetenschappelijke consensus bestaat over de toekomstige schade (bron: Wikipedia).

Aanleiding

Van een aantal ouders van diverse voetbalclubs uit Lansingerland heeft de ASD het signaal gekregen dat zij zich ongerust maken over de gezondheidsrisico's die hun kinderen mogelijk lopen doordat zij spelen op kunstgras dat is ingestrooid met rubberkorrels. De communicatie op de websites van de diverse voetbalclubs uit Lansingerland neemt deze zorgen niet weg. Voorbeelden zijn:

- *Overleg voetbalverenigingen en gemeente*
Naar aanleiding van de tweede uitzending van Zembla 'Gevaarlijk spel, het vervolg' hebben de voetbalverenigingen en de gemeente op dinsdag 21 februari jl. overleg gevoerd.
- *Geen wijziging van standpunt voetbalverenigingen en gemeente*
De tweede uitzending van Zembla en de publicatie in NRC Handelsblad van 17 februari jl. leidt bij de voetbalverenigingen en de gemeente Lansingerland niet tot een ander standpunt. De voetbalverenigingen en de gemeente volgen het eerder gepubliceerde standpunt van het RIVM, GGD GHOR, VSG en de KNVB. De conclusie van deze organisaties blijft dat het veilig is om te sporten op deze kunstgrasvelden.
- *Renovatie/vervanging in de toekomst*
Bij toekomstige renovatie/vervanging van kunstgrasvelden blijft de gemeente de alternatieve mogelijkheden tegen elkaar afwegen. Dit uiteraard in overleg met de desbetreffende voetbalvereniging.

Reacties / zorgen van ouders ondanks bovenstaande communicatie zijn:

- De stelling van het RIVM dat het risico voor de gezondheid van sporten op kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubbergranulaat (chemisch afval), praktisch verwaarloosbaar zou zijn, is de

afgelopen maand opnieuw ernstig in twijfel getrokken door hoogleraren van verschillende Nederlandse universiteiten;

- Zolang op wetenschappelijke basis niet is vastgesteld dat sporten op kunstgrasvelden waarop rubbergranulaat is aangebracht niet schadelijk is voor de volksgezondheid, dient het voorzorgsprincipe altijd leidend te zijn. Dit wordt aangegeven door diverse deskundigen: De Boer (professor toxicology VU Amsterdam), van den Berg (hoogleraar toxicology UU), Jos Kleinjans (hoogleraar toxicology Maastricht), en Löwenberg (hoogleraar hematologie Erasmus MC);
- In de gemeente Baarn is een motie aangenomen door diverse politieke partijen om het rubbergranulaat zo spoedig mogelijk te vervangen op basis van het voorzorgsprincipe, zie [Motie gemeente Baarn](#);
- Ouders verwijzen een aantal keer naar de website: sapadvocaten.nl/work/rubberkorrels-voetbalvelden. Deze site geeft inzicht in de diverse kanttekeningen bij de conclusies die het RIVM en ECHA trekken naar aanleiding van hun onderzoekresultaten.

Advies

De ASD begrijpt de zorgen van ouders. De ASD adviseert om de zorgen weg te nemen en, net als andere gemeenten, het voorzorgsprincipe toe te passen. Voorzorg is immers beter dan nazorg.

Concreet adviseert de ASD:

1. Hanteer het voorzorgsprincipe: ga hierover binnen afzienbare tijd met de voetbalclubs in gesprek. Ons inziens is het hierbij zinvol om met de clubs afzonderlijk in gesprek te gaan zodat per club direct bekeken kan worden wat voor hen de consequenties zullen zijn wanneer het voorzorgsprincipe wordt toegepast;
2. Geef concreet de planning aan wat betreft de renovatie/vervanging in de toekomst (zie "communicatie vanuit gemeente en de clubs"). Wat gaat de gemeente dan doen met de kunstgrasvelden waarop rubbergranulaat korrels liggen? Welke velden worden wanneer in zijn geheel vervangen als de levensduur ten einde is?

Afsluiting

Graag ontvangt de ASD een schriftelijke reactie op dit advies. Indien u besluit om het niet over te nemen dan ontvangen wij graag een toelichting.

Hoogachtend,

Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland,
G.N. Steenkamp, voorzitter

ASD Lansingerland
Postbus 295
2650 AG Berkel en Rodenrijs

De reactie van de gemeente op het advies.

Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland
Postbus 295
2650 AG BERKEL EN RODENRIJS

Afdeling
**Economische &
Maatschappelijke Ontwikkeling**
Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Stephan Leewis
Telefoon
14 010
E-mail
info@lansingerland.nl
Fax
(010) 800 40 01

Verzenddatum 3 mei 2017
Ons kenmerk U17.04808

Onderwerp **Reactie ongevraagd advies
rubbergranulaat**

Geachte heer Steenkamp,

Op 21 maart 2017 stuurde u ons een ongevraagd advies. Daarin adviseert u de gemeente over de omgang met kunstgrasvoetbalvelden die zijn ingestrooid met rubberkorrels (hierna: rubbergranulaat). Met deze brief reageren wij op uw advies.

Geen vervroegde vervanging van de toplaag van onze kunstgrasvoetbalvelden

In uw advies spreekt u, naar aanleiding van uitzendingen van het programma Zembla, uw zorg uit over het gebruik van rubbergranulaat op kunstgrasvoetbalvelden. U adviseert daarbij de gemeente om zo snel mogelijk alle velden met rubbergranulaat te vervangen.

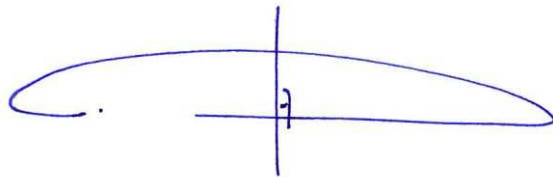
Bij de beoordeling van vraagstukken op het terrein van volksgezondheid laat de gemeente zich bijstaan door de twee daarvoor in Nederland geëigende instanties: het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (hierna: het RIVM) en de Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Geneeskundige Hulporganisatie (hierna: GGD GHOR). Verder laat de gemeente zich op het beleidsveld sport bijstaan door de Vereniging Sport en Gemeente (hierna: VSG). Deze drie instanties concluderen op basis van wetenschappelijk onderzoek dat het sporten op rubbergranulaat veilig is. Wij sluiten ons aan bij deze adviezen. Wij zien dan ook geen reden om over te gaan tot vervroegde vervangingen van de toplaag van onze kunstgrasvoetbalvelden.

Planning (groot) onderhoud

Uw advies vraagt ook om een concrete planning van renovatie/vervanging en om te overleggen met de verschillende voetbalverenigingen over deze renovatie/vervanging. Wij onderhouden nauw contact over zowel groot als klein onderhoud met alle verenigingen die velden huren van de gemeente. Met betrekking tot vervanging en renovatie hanteren wij in de begroting een termijn van 12 jaar voor de kunstgrasvoetbalvelden. Maar onze velden worden regelmatig geïnspecteerd op kwaliteit.

Is er, naar aanleiding van die inspectie of klachten van de huurder, het vermoeden dat een veld aan het einde van zijn levenstermijn komt dan laten wij een uitgebreide technische keuring uitvoeren. Op basis van deze keuring wordt besloten of het veld gerenoveerd of vervangen dient te worden, en zo ja wanneer. Rapporten van deze keuring en conclusies die daaruit worden getrokken delen en bespreken wij met onze huurders.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

A handwritten signature in blue ink, consisting of a long horizontal oval shape with a vertical line through the center.

drs. ing. Ad Eijkenaar
Secretaris

A handwritten signature in blue ink, featuring a stylized 'P' followed by several horizontal strokes.

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester